

TIMISIANA

Viétiá prin luptá!

Lupta pentru viétiá!

Foaia pentru trebuintele poporului roman.

Apare in fie-care dumineca.

Pretul: Pentru Austro-Ungaria:
pe un an întreg 4 ft. — pe ¹/₂ de an 2 ft. — pe 3 luni 1 ft.
Pentru strainatate:
pe un an 14 franci. — pe ¹/₂ de an 7 fre. — pe 3 luni 4 fre.

Un numer costa 10 cr.
Anunturi se publica cu 6 cr. de sir pentru fie-care publicare
si 30 cr. timbru.
Redactiunea si administratiunea fôiei e in Timisióra (Meier-

hôte, Schwanengasse 49) unde sunt a se adresa tôte cores-
pondintiele pre cum si banii de prenumeratiune.

Manuscripte nefolosite nu se retrimit.
Epistóle nefrancate nu se primese.

Cu 1. Juliu a. c
deschidem abonament nou
la

TIMISIANA

cu pretiul urmatoriu:

Pana la finea anului 1885 . . . 2 ft.
„ „ „ luni septemb. . . 1 „

Abonamentele se fac cu multa inlesnire
prin asemnari postale (Posta-utal-
vány Postanweisung.)

Dela diece esemplare se dá colec-
tantelui un esemplariu gratuit.

La cerere, trimitem numer
de proba bucuros orisicui, si
fara plata.

Onoratií abonenti vechi a car-
ror abonament espira cu numerul
acést'a sunt rogati a si'l renoci cat
de curand, pentru de a ne puté re-
gulá expeditiunea.

Numere complete avem dela inceput.

Administratiunea
„Timisianeí“.

Din economi'a nationala.

I.

Lipsele, neajunsurile omului sau
nascut de odata cu omul.

Cand a cadit in ispita stramosiul
nostru Adam, si pentru peccatul cel
de mórte a fost isgonit din rai: atunci
a croit imperatul cerese sórtea omului
dicandu-i: intru sudórea fetei
tale ai se traesci.

Asia a fost dara dela facerea lu-
mei, asia e si astadi.

Viéti'a omului nu e alta decat o
multime de lipse legate la olalta.

Pentru delaturarea pedecelor acs-
tor'a, care conturba liniscea sufletésca
a omului, a indiestrat dumnedieu pre
om cu putere, precum corporala asia
si spirituala.

Acel om dara, care voesce se 'si
inginga lipsele si necesurile dilnice,
trebuie se muncésca si se asude.

Noi romanii, carii avem indiecit
atate lipse si necesuri cum au alte
neamuri, trebuie indiecita putere se
punem pe munca.

Un barbat invetiát al nostru a dis-
odata intr'o adunare, ca romanul in
dilele de astadi numai o datorintia
are, ca se se póta mantui de perire
adeca: se munceasca, si cand s'a
ostenit eara se munceasca!

Nu a intieles nici acel prea inve-
tiát barbat al nostru, si nu intielegem
nici noi treb'a asia, ca romanul e le-
nesiu, si ar trebui momit la munca.

Nu, romanul scie munci, caci ne-
casurile veacurilor trecute l'au dat
la lucru.

Inse si munc'a folosita fara ratiu-
ne, ostanesce numai; si in sfrisit, con-
vinganduse omul ca munc'a lui nu 'i
aduce folos, se lenevesce!

Asemenea cu manile, trebuie se
luere dara si mintea omului; si acel
neam, acea tiara care scie mai multe
si mai mari folóse scóte din puterea
corporala a locuitorilor ei, aceea e
mai avuta mai luminata si mai
vediuta naintea lumii.

Activitatea tuturor ómenilor, pusa
intru acoperirea lipselor de tóte dilele
forméza viéti'a economica nati-
onala a neamului séu a tieriei de
care se tien ómenii acestia.

Acést'a viéti'a economica nationala,
trebuie se aiba nisce regule speciale,
intre marginile caror'a au se se in-
vertésca ómenii tieriei aceleia.

Regulile aceste adunate la olalta
forméza o sciintia speciala, care se nu-
mesce economi'a nationala.

Sub economi'a nationala nu
se intielege dara simplaminte econo-
mia de camp (agronomi'a) a unui neam
séu a unei tieri, ci intreag'a miscare
a poporului, din care resulta folóse
materiale, incopciend la olalta: comer-
ciul (negutiatori'a) industri'a, agrono-
mi'a etc.

Ómenii din dilele nóstre au cu
totul alte lipse, de cum aveau cei de
pe vremea lui Cristos de exemplu,

si acestia eara altele ca cei de loc
dupa facerea lumii.

Dupa facerea lumii nu era cu-
noscut nici comerciul nici industri'a,
ci numai agronomi'a; tóte sau des-
voltat treptat dupa cum s'a desvol-
tat omul si lipsele lui.

Fiind dara lipsele ómenilor in di-
feritele evuri, fórte deosebite, lucru
natural ca si economi'a a trecut prin
multe faze, pana ce a ajuns la trépt'a
de dezvoltare pre care se afla astadi.

In vremea vechia, pe cand min-
tea ómenésca nu esise inca din starea
ei primitiva, aveau ómenii o econo-
mia propria, botezata de invetiatií nas-
cuti mai terdiu de: economi'a nati-
onala. De acést'a economi'a se fo-
losesc inca si in dilele nóstre multe
popóre ne civilizate. Acést'a economi'a
sta din aceea, ca omul 'si acopere lip-
sele prin schimbul objectelor in na-
tura. Asia de exemplu: Petru are
grau destul, dar nu are unsóre si carne.
Pavel de alta parte are porci grasi
dar nu are grau. Petru se duce la
Pavel si 'i dice: frate 'ti dau grau cat
'ti trebuesce peste an, da 'mi tu car-
ne si unsóre eara cat 'mi trebuesce
mie la an. Asia sa nascut negutia-
tori'a.

Cu trecerea anilor s'a agerit si
mintea omului, ear cu progresele ci-
vilizatiunei, sau dezvoltata si inmultit
si lipsele lui.

Au venit ómenii la convingere,
ca pe langa mancare este lipsa si de
inbracaminte mai bunisióra si mai
frumosica, apoi este lipsa de locuin-
tie mai comode, de lumina in casa.
Tóte aceste trebuie procurate. Cum?
Tot prin schimb.

Mintea omului s'a dezvoltat inse
si mai tare, si a venit l'a convinge-
rea, ca objectele schimbate adese ori
nu stau nici intr'o proportiune unele
cu altele, cu privire la valórea lor.
Ca se se póta egalisa acést'a s'a aflat
un object general cu care se se
póta schimba tóte celelalte objecte,
adeca: banul. Pe asta cale s'a nas-

cut dara, din ruinele economiei primitive — naturale, o economia noua, numita economi'a finantiala. (banala)

Cu nascerea si punerea in vietii practica a economiei finantiale, a facut omenimea un pasiu colosal inainte.—

Economi'a finantiala s'a dezvoltat apoi tot mai bine din di in di, pana ce a ajuns la perfectiunea ei de astadi.

Au vediat omenii ca cu obiectul nou inventat, inca nu poti face destula treaba, pentru ca adeseori, omul care altcum are bani, nu e in pozitiunea de ai da in schimb la moment pentru cele trebuincioase lui, si membrilor familiei sale. A venit mintea omenesca si a dis: sciu ca tu ai bani, dar nu ii ai la indemana; 'ti dau ce 'ti trebuie si fara bani, dar spre asigurarea mea 'mi dai ceva document la mana!

Asia s'a nascut apoi creditul. Asia sau nascut mai apoi bancele de credit si economii, casele de pastrare.

Cu intrarea in vietia a acestor instituite, a ajuns si vietii economica nationala la trept'a cea mai inalta a perfectiunii.

Scopul acestui sir de articule este, a face cunoscut poporului nostru de rand intemeierea, organizarea si manipularea institutelor de credit, de care tieranii nostri au chiar asia de mare lipsa precum au industriasi si comerciantii de prin orasie.

Nainte de a trece inse la adeverat'a nostra tema, trebuie se difiniam unele notiuni de ale economiei nationale,

Foisióra.

Comoar'a.

Roman de Ioan Wachenhusen.

8. (continuare)

XXI. In singuratate.

Dora care privea prin ferestra la trecatori de odata observa doua piciorutii frumoase de dama; nisece mani inbracate in manusi albe de glare ridicarea putienel hain'a, si facura se veda Dora piciorole, care faceau onore si unei principese

— Uite, uite! dise Dora ridicanduse dela ferestra, Dómn'a Otterstein cea buna! Cat e de eleganta. De unde la atata onore?

Dora sui treptele, privind cu ochi ageri prin eoridor. Era linisece.

Puse urechi'a la usi'a Ellei. Nici o voce. Pasi apoi spre chili'a baronessei. Si aice tacere mormantala. Batu incet in usia, dar nici un respuns.

Puse man'a pe brav'a usiei si o deschise. Dómn'a Porsberg siedea la ferestra cu spatela contra usia, si asia era de cufundata in cetirea unor scrisori, incat nu observa pre Dora.

Cand acest'a incepu a tusi, ca de regula, pentru a 'si face cunoscuta presentia, Ana spariata privi spre ea, ascundied hartiile repede.

— Ce vrei Doro? intreba ea palida si confusa.

Dora era pregatita cu respunsul. Trecu incet in cealalta chilia, ca cum acolo ar ave de lucru, — privi inse cu neincredere spre stapan'a sa, care asia de reu ascunsese hartiile, incat li se vedeau marginea.

care sunt de lipsa pentru de a pute pricepe cele urmatore.

Aceste notiuni sunt: pretiul, valoarea unui object, si creditul.

Dar despre aceste in numerul viitoriu. P.

Escelenti'a si gradurile virtutei.

Intre inceputul si intre propasirea moralitatii, intre implenirea detorintei si intre practicarea virtutei sunt mai multe graduri, cari trebuie se le chiarificam cu esemple. Dar' cu esemple vom chiarifica si gradurile de immoralitate, de culpa (vina) si de delict si pecat.

Se supunem, ca cineva ocupa in societate un post, o deregatoria publica, unde are si superiori mai mari, si ca acel'a implinesce cu conscientiositate datoriele statului seu, si ce'a ce face el, place superiorilor, pentruca si ei iubesc adeverul si dreptatea. — Ce a facut omul acel'a? Si-a facut detorinti'a.

Dar' se pote intempla, ca cel pus in post, din iubire catra adever si dreptate se trebuiesca a face un lucru, despre care scie ca nu va place superiorilor lui, fiend ca acesti'a din nenorocire sunt preocupati in asta privintia, inse cel din post cuteza a continua incercarea sa mai de parte sprerand de a i indrepta si a-i convinge despre bine. Cel pus in post neci in cazul acest'a nu face alta, de cat ca-si implinesce datori'a.

Deca acuma, mai marii luand in partea rea lucrarea lui, 'l fac se intielga, ca ei voiesc altmentrelea, era el-'si propune de a se opune si a sustiené lupt'a pentru caus'a drepta, fara de a prevedé rezultatul

— Ce conturbare incomoda! siopti Ana. cand inchise Dora usia napoia sa. De nou lua apoi la mana hartiile si incepu a le ceti.

Nainte de a se reintorce Dora, puse Ana epistolele in cuverta si le duse inderept in chilia Ellei, si le a asediat asia cum le a aflat — apoi se intorse napoi palida ca cear'a.

— Feta nefericita! dise ea, stand in mijlocul chiliei ca cum ar cere svat dela cineva. Si eu nu aveam nici idea!

Cand sosi Ella peste cateva minute, cu fati'a rosia de umblet repede 'si intra in odaea mamei ei, o afla pre acest'a stand in mijlocul chiliei ca o statua, palida asia, incat Ella infricata privi la densa

Ella inca ingalbeni caci mama-sa vorbea singura si fara legatur'a cuvintelor, pana ce corpu i tremura. Asia nu a mai vediat Ella pre ma-sa!

Ana 'si ridica bratiul, si facu un pasiu spre feta, tienand o hartia in mana.

— Cunosci-o? intreba ea cu o voce de care se sparia si Dora, care spiona pe la usia.

Tienu hartia naintea ochilor Ellei.

Ella ingalbeni si 'si puse ochii la pamant.

— Din fati'a ta cetese fasiunea! striga mama. Feta nefericita! De aceea a venit dara murea aceea, incarcata de binefacerile mele ca se mi conduca feta pe cai ratacite? Dute din ochii mei, si nu te arata mai mult naintea mea pana nu' mi fagaduesci ca . . .

Ella nu lasa pre mam'a sa se vorbeasca mai departe. Suspinand, cu batist'a stransa cu amandoua manile catra ochi parasi chili'a mamei si trecu in odaea ei.

acestei lupte; in acest stadiu incepe a se desfasiura caracterul moral, — sentimentul si lucrarea lui devine si ajunge in stare de a fi vertuosa.

Se mergem mai de parte! Se punem, ca s'a inceput lupt'a si omul nostru e numai singur facia de diece in contr'a lui, inse dreptatea si onestitatea potesc se fie sustienute si aperate. Si ce se intempla? Cel unul pierde caus'a fara de a ave ceva folos; ba pierdiend caus'a se pierde si pre sine insusi. Intrebam acum, ca lucratu-'a el dupa ratiune? Da! a lucrat bine, a lucrat dupa ratiune, pentruca ratiunea nu pote afla neci un moment, nici un cas unde cineva din ori-si-ce motiv se se pota subtrage de la implinirea leger morale. Preceptul leger este universul, prin urmare sta si pentru casul acest'a, si trebe se se implinesca.

Se pot inse afla omeni, cari se dica, ca aceste macsime si regule pot sta numai pana la un loc, era cand e vorb'a despre un lucru, prin care nu se pote ajunge nici un bine, e iertat a se retrage, ca alt cum virtutea, — nepotand reesi se — face de ris.

Au drept unii ca acesti'a? Nu, caci virtutea nici cand nu se pote face de ris. Legea, care-mi impune detorinti'a, nu mi-o impune fara de a cauta la ace'a, ca dora io o pot suport'a si impleni cu puterea, ori cu sil'a. Ce are de a face legea morala cu acea impregiurare, ca invinge voiu io, ori voiu pierde? Mie mi-s'a dat lucrarea in mana si pentru acest'a lucrare sum respundiatoriu, era despre event si despre rezultat nu pot respunde. Ce'a ce sta ca cert este, ca si cand s'ar' prevedé un re.

Dómn'a Porsberg ostanita, si franta cadu pe un scaun.

— Aceasta e resplat'a unei mame? striga ea desperata — a unei mame care di si nopte eugeta la viitorul fetei! A unei mame care in dragul fetei a abdis de tote, si care credea a 'si atla in ea bucuria, sperantia, mangaerea! Aceasta e multamirea unei femeii in care m'am incrediut si pre care totdeuna am ajutorat'o! Oh! ce fiintia nefericita, vinduta si parasita sum eu! Gola mi este lumea, nu este sprigin care se me mantuiesca de cadere.

Dómn'a Porsberg 'si puse manile slabe si tremuratore pe fatia. Asia o durea inim'a. Tre-cuse prin multe serman'a!

Acuma intorcand lumeri spatele, era cu totul parasita, si nu' si afla mangaere nici in trecutul ei, care era cu mult mai dureros pentru densa decat prezentul. Viitorul i se infatiesia apoi cu colorii de tot urite.

Mult a stat ea asia pusa pe ganduri. Cu diu'a de astadi tote au murit pentru densa. Si-a fost propus ca nu va mai primi pre nime la densa, dar acuma vedea ea ca nime nu se prea inbuldiesce se o cerceteze. Si lumea ii paru de odata asia de infricosiat'a si neagra, pana ce mai nainte domne ca frumoasa mai era! Mai nainte fet'a o mangaea cand era superata, dar acuma! . . . Acuma chiar densa e caus'a la tota intristarea 'si superarea! . . .

Pana acuma sperase, ca fet'a care era cu copcii naturale legata de densa, va remane pe langa densa in singuratatea de care nu se mai putea mantui. . . Nici nu se mai supera, — s'a pre-

sultat nefericit, deca ne este detorinta, trebe se o implinim acesta ori si in ce ne ar' consta. Apoi e ore adevet real, ca pierdiend, nemic nu s'ar ajuta causei bune?

Asia ar' fi, deca prin folosul causei bune s'ar intielege numai singura invingerea in cutare fapta, la care se ajunge cu forti'a ecsterna, si in acest cas nu ar' mai merita de a intinde vorba. Inse noi suntem securi, ca prin folosul causei bune se intielege mai mult: omagiul si stim'a, ce o dam ratiunei si ordinului moral, conformandu-ne vointi'a si lucrarea dupa legile acelor'a; pentruca acest omagiu si stima sunt conforme cu mandatul legeri si pentru cel ce le prestéza, sunt de folos cá deprindere de propasire in bine; si mai pre urma, puterea ecsemplului nu remane neci odata fara de folos si numai domnedieu scie, cat bine póte se produca, mangaind pre cei intristati, facand resoluti pre cei leniosi si incoragiand pre cei pusi in calea binelui. Deca acestea nu, — cari altele se vor poté dice folóse? Ci nu am ajuns inca acolo, — unde se cade se ajungem.

Se punem cumca acel om pus in post a inceput a cunoáce chiar si rezultatele statorniciei sale, si vede ca fara de a ajunge la ceva bine si-va pierde si postul, care-l are, si inca si mai mult, — prin intortocari-si pierde si onóra, pentruca sunt multe moduri de a innegri cu colorile cele mai urite portarea si tienut'a omului. Pre scurt: ajunge la starea cea mai miserabila. Ce a facut omul acela, cand vedind ca tóte acestea i-stau inainte

dat sórtei. Dar a atins'o cam dureros inpregiurarea ca nu are pre nime se o mangae . . .

A fost trecut si ameadiu, si Ana Porsberg siedeá inca in scaun. Ochii ii erau inchisi, siedeá linicita ca o statua, numai manile ii tremurau. Fati'a ii era palida. Perul ii incaruntise cu totul.

In sfirsit se scula suspinand. Privi in jur Asia de neamicabila era tóta cas'a. Un cutremur trecu prin corpul ei.

— Ella! siopti ea cu mana pusa pe frunte apoi se scula si de-sau-se-pusa-pe-cugete.

— Inca nu e terdiu! continua ea — rogamintele mele le va asculta ea, la din contra voi pretinde . . .

Fara o scie ca pentru ce, pasi naintea oglindei Spariata tresari napoi.

— Infricosiat e efectul gandurilor! Se apropia de odaea Ellei si asculta la usia.

In launtru era tacere. Puse mana pe usia, si trecand prin odaea de scaldat de nou asculta. Linise si aicea.

Chili'a Ellei era gola. Pe mésa era hartia alba, o epistóla — scrisóra Ellei. . . mamei mele. cuvintele aceste erau de asupra.

Iute deschise epistóla. Cateva minute privi inmarmurita la hartia, apoi cu o sberatura cadu la pamant.

— Inca si ea? . . . si fet'a mea me parasese? . . .

Plangand se propti de un scaun.

Dora aparuta in usia clatinand din cap privi spre stapan'a sa.

— Ce s'a intemplat eara? mormai ea, singura. Da, da, am scit'o eu acest'a. Fet'a de mult nu mi mai placea mie.

totusi remane constant, si de si vede cele ce vor se-l ajunga, totusi nu se misica, nu se stramuta? El si in acest cas nu a facut alt'a, de cat ca a implinit o detorinta, care in anumita mesura se póte luá ca un grad al virtutei.

Se mergem si mai departe!

Se punem ca fiind singur, tener, sanatos si tare, avend pacientia, va fi in stare a se sustiené si pre alta cale a vietiei, de si cu mai multa truda. Dar' deca fiend fara stare materiala, fiend debil de puteri, fiind betran de a nu mai poté lucra, seau vá fi avend muire si chiar si prunci necrescuti, si necesul-i-l vá mai mari inca si cugetul si grigi'a despre sustienerea acestor'a pe venitoriu. Cum e de a luá lucrul in acest cas? Cum? Au póte-se concepe dupa judecat'a sanetósa a ratiunei, ca detorinta cea partiala se nu cedeze si se nu dee loc unei datorintie generale? Nu, ci constanti'a si tari'a si aci e la locul seu, ba chiar si deca ar scie ca vor se-l mai ajunga inca si alte rele; ca vá fi de ris la lume, despretiuit de toti, si toti-l vor tiené de nebun, neci aceste casuri se nu-l abata de la cugetul despre domnedieu si despre viati'a venitoria si de resplat'a, ce vá se fia. Aci e virtutea.

Din decursul ecsemplului, ce l'am produs, nu se póte conchide alta de cat ca unicul motiv cert si prea inalt in implinirea faptei si a lucrarei morale, e ide'a despre domnedieu; de unde urméza, ca pentru dreptate si pentru implinirea detorintiei morale avem de a ne luptá cu ori ce piedice, ce pot se ne stee in cale.

Cu cuvintele aceste alerga in odaea cealalta dupa medicin'a dómnei ce o folosea in contra ametielor.

XXII. Micul Ernest.

Ernest Grünwald dupa reintórcere — aici trebe se mergem cu cateva septamani inderept. — a pasit astfel, incat a stors admirarea colegilor sei. Si-a inchiriat locuintia splendida, tiené cai de valóre, si asia de bogat ajutorá pre sorus'a, care traise pana acuma in relatii moderate de tot: incat acést'a incepuse de nou a amblá in societatii.

Ernest cu interesare si cerceta cunoscuti; de nou s'a infatiasiat acelo unde l' cunoscusera inca ca locotenent, inse pre toti i-a cam schimbat timpul. Barbatii devenisera batrani, pana ce densul abia acuma era barbat.

Micul Ernest, care si atuncea dorea se fie privit de barbat, si chiar pentru acést'a era object de batjocura si de ris, acuma devenise aceea, cepe atuncea nu era; ba mai mult: a esit din el un barbat frumos, afabil cu mult spirit, care cunoscea lumea bine.

Unde numai s'a infatiasiat, a facut efect mare. La dame era objectul deosebitei atentii, pentru ca l' scieau ca traesce intre relatii bine regulate materiale. Mamele surideau cand vedeau pre micul Ernest de care si mai aduceau bine aminte; ear fetelor le placea, cand audiau ca cu nonaspre-diece ani a avut duel. Se intielege ca pentru ele era acést'a un rebus, cand cugetau la dómn'a Porsberg de acuma.

Ernest in societate, vorbea fórté voios despre vieti'a lui de peste mare. Ani de dile a servit pe campile cu diamante, avend comand'a patrolelor. Punctul acest'a interesá pre toti.

Se intórcem acuma ecsemplul si in intielesul contrariu.

Joan Papiu.

(va urma)

Biserica si scóla.

Esamenele anuale la scólele gr. or. rom. in fabricul Timisiórei. Un morb epidemic, adeca bubele, a causat órecare irregularitati in tienerea esamenelor la scólele nóstre din Timisióra, caci scóla de baeti din caus'a acestui morb s'a inchis si cand a venit dl inspector scolar Mercea la esamen, numai cu fetitiile a putul tiené esamenul, care in tóte privintiele a fost satisfactoriu. Dsióra Arsenoviciu corespunde pe deplin chiemarei sale si merita a fi definitiv intarita in postul seu. Cand apoi scóla de baeti s'a redeschis de nou, a venit alta nenorocire. Invatiatoriul Lungu insusi s'a bolnavit si comitetul parochial l'a substituit prin invatiatorés'a Arsenoviciu. Invinduse iara bubele, am fost espusi pericului de a ni se inchide iara scóla de baeti fara se fi putut da acestia esamen. La rugarea telegrafica a comitetului parochial, ven. consistoriu tot telegraficesce a esmis pe rev. domn. P. Anca ca comissariu, si asia esamenul cu baeti s'a tienut inaintea unui public destins si numeros. Esamenul a avut succes destul de bun, cu tóte, ca s'a tienut fara invatiatoriul regulat. Cu finea esamenului parintele Anca a tienut o cuventare frumoasa, si plina de idei salutarie, la care apoi a dat respunsul corespundietor presedintele comitetului parochial, dl Petru Oprisiu multumind totdeodata comissa-

— A fost comandantul trupelor pe pamanturile cu diamant, nu e mirare ca are bani? diceau toti si mamele audind aceste aruncau priviri incuragiatóre spre fetele lor. Pe pamanturile acele asia diae petrile de diamant ca pe la noi — nasipul.

Ernest apoi cu indatinat'a modestia povestea cum l'au stramutat de acolo, si l'au trimis la alt post, unde a fost silit se vinda cateva bucatice de diamant pentru ajutorarea sororei sale, si le-a dat fórté eftin!

— Cat de ingrigit! diceau ascultatorii, dar de buna séma i au ramas si lui diamante, caci numai din salariu nu póte trai asia de splendid.

Ernest povestea apoi cum lau trimis la Guyama de aci la Georgetovn, eara dupa intemplarile de la Venezuela la — Demerara, si in sfirsit eara napoi la Georgetovn. Aici a facut cunoscenti'a unui general anglez, care s'a interesat de densul, si primindu l' in armat'a lui l'a dus napoi la London, si din increderea lui e acuma in Germania.

— Curiósa e sórtea acestui tener! cugetau ascultatorii. Trimit un tener fara esperintia pe pamanturile pline de avutii, unde si umple buzunarele. De aicea dara avuti'a lui cea mare!

Ernest respingea inse cu energia combinatiunile aceste, deca ii vineau la urechi. Le lamurea relatiunile in care a trait atunci si le dovedea imposibilitatea de a se inbogati; dar nime nu i credea. Salariul lui era prea mic ca se póta asia de bine ajutorá pre sorus'a.

In septaman'a prima de la reintórcere, cand calarea prin promenada, s'a intelnit cu un barbat, care la vederea lui inholba ochii.

Era Nick, servitoriul baronului Erhard

rului ad hoc, pentru ostentivitate și inteligență să conducere. Pe urma apoi sau împartit între cei mai buni școlari din toate patru clasele, premiile donate de președintele comitetului parohial. Pe deplin satisfăcut și îmbucurat de rezultatele frumoase ne am despartit de la această serbare frumoasă și curat românească. Dar totuși a fost ceva, ce nu numai ne-a înstreinat, dar chiar ne a indignat și ce recomandăm atenției ven. consistoriu. Deja dl inspector școlar, când fuse aici la examenul cu fetițele și-a exprimat mirarea și părerea sa de rău că nici unul dintre preoții locali, nici parintele protopop Dregheciu, nici d. Abrudan și Schelegian cari ar avea în locul prim a se interesa de creșterea copiilor, nici nu s'a aratat la examen; nici atunci dar nici acum la baeti, desi au fost înștiințați. Un astfel de indiferențism trebuie să fie dojenit cu cuvintele cele mai aspre. Cugeta oare domni preoți, ca credincioșii sunt buni, ca se le plătescă numai lăfă și birul și ei cu redicarea banilor și au implinit apoi toate datoriențele lor? Căci și în biserică se lipsește credincioșii de orice mângâiere sufletească de oarece nici unul nu și ia ostentivitatea ca barem în ziua de Paști să țină vre o cuventare acomodată, ce asculta poporul cu atata doșoșia. Avem și protopop în loc și totuși nici chiar la învierea domnului ori la alte serbatori mari, ca d. e. la sf. Petru și Pavel etc. nu-l vedem în biserică. E lucrul de tot trist. Pana când oare va fi tot așa?!! *)

*) Prea Sfântia Sa domnul episcop Ioan Metianu făgăduise în fața sinodului eparchial de est an, la interpelarea făcută din partea neobositului președinte al comitetului parohial din fabricul Timișorei și deputat sinodal dl Petru Oprisiu ca va vindeca reul acesta. Asia se vede înse, ca când e alta întrebare, la care trebuie cerut răspuns separat!

Red.

Porsberg, care lovi palmele de olaltă fără a putea scoate cuvânt din gură.

— Domneata ești aici dle Grünwald? dise el— Oh! de ar ști-o domnul meu!

— Și dta dragă Nick înca ai venit napoi?

— Eu și baronul suntem de câteva săptămâni acasă. Cum se va bucura! Pot să comunic?

— La tota întempleră! Altcum senatos e baronul?

— Na de tot! Dta l vei cerceta de bună seama domnule Grünwald, pentru că baronul suferă, și nu se prea îngrijese de lume!

— Insinuame dară! L voi cerceta! Și acum senatate bună! dise Ernest amicabil.

Nick multămit se uita după tenerul ofieriu, pre care l cunoscuse de și era înbrăcat în haine civile.

— Acesta ni-a trebuit, — murmură el între dinți. Dece l vede stăpanul meu, toate se vor întorce spre bine

Când s'a reîntors Ernest dela promenada s'a grabit la sorușă. Pe drum sa întâlnit cu Georg Porsberg. Ernest nu voea să l agrăească, ci și-a continuat calea.

Georg Porsberg, care asemenea numai de câteva zile era aici, se uita după densul.

— Grünwald, s'a reîntors ca ofieriu englez! șopti el. Me remăsese că e destul. Ca amici ne-am despartit! . . .

lute grabi după densul și panându și man'a pe umerul lui îi dise:

— Domnul Grünwald, deca nu me înșial!

— Baronul Porsberg? întreba Ernest rece.

— Da, care astăzi a două ore îți întinde man'a și te saluta în patri'a dtale!

Pentru economi și econome.

Radichia ca medecina. Radichia folosită înainte de mâncare mărește apetitul, iar folosită după mâncare accelerează (grăbește) mistuirea, pentru că are o putere foarte ușor respiratorie. Produce înse și inflații și răgăleala; virtutea radichiei, ca medecina stă în aceea, că deslăpește de către stomach și matie, sucul balos. (balele, Schleim, nyálka) curăță peptul, amutiesce tuș'a, precum influențiază paucitoriu și la morburile de apă. Mustul stors din rădăcinile ei, e un medicament bun pentru morburile de răgăleala și de mâni. Se dice mai departe, că mustul, precum și semănția ei e mijloc de apărare în contra tuturor otrăvirilor, și se folosea foarte des mai înainte, cu ocaziunea morburilor periculoase lipicioase, cum era cium'a, coler'a etc. Rădăcin'a tăcută în falii și cu sare, pusă pe talpile picioarelor trage caldura, la cei bantuiți de friguri, precum și la cei morboși de apă. Falilele aceste eara, unse cu unt de vacă, și lasate o noapte întreaga așa, vor produce o apă care scoate petele din obraz. Vedeti câte însușiri bune are neînsemnată planta de prin grădiniile noastre numită radichia! Însemnată înca, că sub radichia înțelegem radichia de erna.

P.

Scutirea panii de muceșala. Pune pitele așa cum le scoti din cuptoriu, cu partea de asupra către olaltă, într'un sac din care nu s'a scururat de tot farina; și acia sacul apoi într'un cuiu la un loc aeris. Ai lipsa de panie, scoate câte una din sac, înse cu o di înainte de folosire, o freacă apoi pe de asupra cu o peria muiată în apă serată, și o pune în pivniția (podrum) său la alt loc, recoros, ca se și se moe earasă cōj'a. În acest mod putem pastra pania șese săptămâni fără ca se să arate nici urma de muceșala.

P.

Lilieci. Tot ce a eșit din man'a providenției e spre folos omului, și așa și lilieci cei atât de uricioși. Liliacul e un animal carnivor, și traese numai cu insecte. luată noaptea la gōna. Fluturi de noapte, din cari se nasc omidele, fac mâncarea

de predilectiune a liliecilor. Când socotim că un singur liliac prinde într'o noapte până la o sută de insecte stricacioase pomilor și straturilor de prin grădini, ne putem face calculul despre foloșele care le aduce a est animal uricios economilor. De aceea, care are lilieci la cas'a lui, se nu prapădeșcă, ci din contra se și înmulțiască, ca nu vor fi spre stricarea nimenui!

P.

Leac contra reumatismului său a lovirei de vent a vitelor. Simptomele reumatismului sunt aceste: crucile șialelor și spinarea vitei sunt în așa grad reumatizate, încat deca pui man'a acolo, vit'a se sucsece în sus și în jos, ba de multe-ori ea se trantese la pământ de durerile cele mari. Când se observă acest'a se și tōrne vitei pe grumaz sare amară de trei ori pe di, tot câte două linguri odată; preparată mai înainte în apă caldă în cantitate de 2/10 litre, se și continue apoi procedur'a acest'a până ce vit'a se va balega regulat adecă: subțire. Acest'a se și poate observa de loc a două di dela curare. În a treia di trebuie pausat cu medicamentul înse numai așa, deca a avut vit'a laxă, (baligare) regulată. În a patra di eara îi poți da acest medicament, deca vit'a mai are înca dureri, ce se observă atunci, când punând man'a pe un oare care membru al ei — ea nu se suferă; dar cu deosebire atunci când vit'a se umfă; prin lax'a cea bună și această unflatură înceta. În sfârșit reumatismul se va trage în picioare, jos, de asupra unghiei, — unde trebuie eara curat în modul următoriu:

Mesteca balega de vită cu sare de casă și cu otiet tare (esenția), cu mestecatur'a acest'a lega apoi picioarele vitei și le ține legate două zile. După două zile deslega picioarele și le unge cu spirit cald binisior, înse grigesece când încaldiesci spiritul nu l pune în fața focului, ci în departare bunisioră de foc, căci atunci nu se va aprinde; ungera cu spirit o fa mai de multe ori pe di.

Mai bine ar fi să se și țină vit'a cu picioarele în apă rece, înse deca acest'a e cu neputința să se folosesece spiritul după cum am aratat.

Când vit'a nu se și poate ndă — ea trei man'i de patranjel, acest'a l tăe marunt, pune l se țerba

— Asia se vede că me urmărește șorțea, căci în tot locul me întâlnesc cu Porsberghii! dise Ernest zimbind. Cu o oră mai înainte am vedint pre servitoriu fratelui dtale, care mi-a comunicat reîntōrcerea lor din America de sud.

— Vedint ai pre bietul Erhardt?

— Cam de mult! Am fost cam pe lângă densul când era morbos. Și aduce aminte?

— Durere, nu! Eu nu l'am vedint înca. Noi frații suntem îndatinati a nu ne îngrijii unul de altul, și a înaintă fiecare pe calea sa proprie.

— Și când era bolnav, densul totuși mult vorbea despre frații sei. Când era aproape de mōrte, și atunci se vactă asupra indiferențismului lor.

Georg Porsberg strinse din umeri. În fața lui se areta de nou îndatinata receala.

— Trebuie să ști că eu sum aici, dar pana acuma nu m'a dorit!

— Îi voi comunica eu, că ești aici.

— Nu, acest'a nu o doreș. La revedere!

Se despartira. Acest'a s'a întemplat câteva zile înainte de sēr'a aceea, în care Grünwald și Georg Porsberg și strinseră manile în fața domnei Porsberg.

Ernest grabi la sorușă.

— Ști tu că e aicea Erhardt Porsberg, barbatul femeii aceleia? întreba el pre Veronica.

— Am înțeles-o de mult, și am și spus-o femeii aceleia. E drept că baronul suferă înca de urmarile unui morb?

Asia e. În Demarara am stat și eu lângă patul lui.

— Tu Ernest? Ce înțelnire ciudată!

— Chiar acuma vedint pre frate șo, Georgiu; pe strada ne am întâlnit. Porsberghii me încungiu!

— Și de Erhardt te-ai despartit ca amic?

— Nu era cauza pentru a crede contrariul!

— El se înțelegă nu știe, că chiar pentru nevast'a lui și fost silit a își parasi patri'a.

— Am fost destul de cu tact a nu i-o spune!

— Și cu Georg Porsberg te-ai împacat?

— Da, înca atunci; dar se nu mai vorbim despre acest'a! Pre densul chiar așa de puțin l iubesc că și pre frații lui. Nu are inimă!

— Nici cealaltă nu au?

— Acest'a nu o știu, dar pre bolnavul trebuie să l cercetez cu ori ce pretiu!

Veronica cadu în cugete.

— Și eu așa și vorbesc ceva cu el.

— Despre ce, său despre cine? întreba el.

— Despre nevast'a lui!

— Asia dară și acum stai în legături stranse cu ea?

— Oh, acumă nu mai suntem amice intime; dar ea m'a ajutat când traeam în relații mai slabe financiale. La început adese mi dadea să simt superioritatea ei, dar . . . Alt cum acumă me interesedi numai de fēt'a ei. Copil'a cum ai putut vedă a crescut, și mam'a sa s'a retras! . . . Dōmn'a Porsberg m'a rogat, că cu dōmn'a Theobald vecin'a tatalui ei . . . hm, caus'a acest'a tu și poți să o mai ușor rezolva, dar me tem . . .

— De ce te temi?

— Că nu vei fi destul de cu minte!

Ernest și îndrepta perul asudat de pe frunte.

— Eara Porsberg! șopti el. Ce causă e aceea? întreba densul confus.

— Deca nu me înșial dōmn'a Porsberg doresh în curand să și marite fēt'a. La început a lasat-o lungă vreme în institut se nu i fie spre

intr'o óla de o litra, — dupa ce a fert l' ea dela foc si stemperat bine cum se dice cam calduti, torna l' pe gur'a vitei. Continua procedur'a, pana ce vit'a incepe a se uda. Medicamentul acest'a, e eftin, de loc la indemana, si scutesce besic'a de aprindere.

Flori de fen, ferte intr'o caldare inca sunt bune in contra reumatismului; cu ap'a acést'a se se ude membrele vitei ce patimesc in reumatism de 10—15 ori pe di.

Aceste notitia le-am castigat dela un veterinaru (medic de vite) din Pancota (comttul Aradului) in 23. Iuliu 1877.

La anul 1880 convenind in Arad cu un vechiu si bun amic al meu, dupa intrebarile si respunsurile obicinuite, indreptaram vorb'a asupra celor de acasa.

Amicul meu mi spuse ca la densul acasa tóte ar fi cum ar fi, dar are o vita morbósa, si nu scie cu ce se mai cerce, dóra o tamatuesce. Dupa ce mi descrie morbul vitei, eu vedui indata, ca vit'a suferc de reumatism.

Ducandume acasa, deloc i-am trimis o epistóla, in form'a acesteia, ear amicul meu folosinduse de indrumarile cuprinse in ea, in scurt timp si-a tamaduit vit'a.

Casul acesta, precum si un cas ivit mai nainte intre vitele mele, m'au convins pe deplin ca succesul folosirei leacului de mai sus, este sigur. Nu doresc economilor nostri se aiba lipsa a se folosi de el, inse déca ceriul li va trimite cate un necas pe cap, ii rog se l' intrebuinteze, si se vor convinge ca precum eu si amicul meu, asia si d'lor au mantuit vit'a dela perire sigura.

Déca cugetati dle redactore! ca notitiile aceste vor fi intru folosul economilor nostri — ve rog se le publicati in tóia Dvóstre. *)

Pescaróm. (comttul Aradului)

Melarión.

*) Prea bucuros ve punem la dispositia si Dvóstre si intregului nostru public cetitoriu colonele tóei acesteia pentru asemenea inpartasiri. Sunt o multime de leacuri casnice atat pentru ómeni cat si pentru vite care se folosesc in casele tierenesi romane cu succes bun si care nu ar strica se le inpartasim unii cu altii! Rugam pre cei ce sciu de acestea, se ni le comunice spre publicare.

Red.

greumant si acuma... veduit' ai de atuncea pre Ella?

— Fugitiv pe strada. Am observat ca me incungiura cu vocea.

— A avut asupra ta mare influentiá...

Voiu cere ajutorul dómnei Theobald dise Veronica cu jumatare de gura

— Trebuie se cercetedi pre baronul Erhardt, dise Ernest trantinduse pe un canapé. Nu sciu ce póte fi caus'a dar totdeun'a me cuprinde un fior, cand vorbese cu careva dintre Porsberghi. Inca in Demerara, cand m'am intelnit cu acest'a, asiá simtiam, ca m'am intelnit cu inimicul meu.

— De si el nu sciea nimica!

— Chiar asia cum eu nu sciam, si nu pricepeam eu ce drept a vatemat Georg Porsberg dam'a aceea. Dar tu disesi ca dómn'a Porsberg doresce se 'si marite fét'a! continua Ernest cam confus. De nu ar fi si ea vitia de Porsberg!...

Veronica privi spre el intrebatoriu.

— Relatiunea nedeslegabila care esista intre mine si dómn'a Porsberg, ... dieu nu sciu ce fatia se fac cand me intalnesc cu ea...

— Mai bine va fi déca vei baga de séma ce fatia face ea cand se intalnesc cu tine. Atuncea a fost fórte de lipsa, se me intrepun pentru tine. Eu nici nu ti am scris acést'a. Dama aceea inca mi-a ajutat prin nemultiemirea ei afirmand pretutindenea ca tu ai compromitato pre densa. Tenereti'a ta te-au mantuit de condamnarea lumei, si apoi colegii tei te-au aperat!...

— Un Porsberg!... dar se nu mai vorbim despre acést'a! La tóta intemplantarea, trebuie se fiu multiamitoriu dómnei Porsberg pentru ca fara densa nu cunosceam eu de fel lumea, si trebuca se me multiamesc si astadi cu salariul neinsemnat de locotenent.

Domnul Weissnicht.

imitatiune dupa J. C. Hebel.

Omul mai in tóta diu'a are ocaziune buna in Timisióra si Seghedin tocmai asia de bine ca in Viena de-a face esperinti'a multor lucruri cari se petrec pe pament, din cari se póte convinge, ca daca numai voiesce, apoi se póte indestuli cu sórtea sa, desi nu-i sbóra totdeuna golumbi fripti prin aer.

Asia si o calf'a meseriasiu, roman de nascere care venise la Viena ajunse prin retacire la esperintia.

Cand ajunse in orasiul acest'a — care e mare si avut, plin de neguetiori cu casi mari si frumósa, cu pravalii bogate si cu ómeni lucratori — i placu de-o casa mare si frumósa de care nu vediu densul in tóta caletori'a sa. Se uita indelungat la ea si admira scump'a cladire cu siase turnuri, cu frumóse margini, si cu ferestrele mari, mari — cu mult mai mari decat usia casei a tatalui seu. Pe urma nu se putu retienea ca se nu intrebe de stapanul casei, si dise deci catra un trecatoriu pe romania: — Bunule amice! nu mi poti spune acui e acést'a casa frumósa, cu tulipani mandri si cu vase aurite in ferestri?!

Inse barbatul intreat, de sigur ca avea alt lucru, si din nenorocire atat de mult pricepea din limb'a romaneasca cat intrebatoriuul din cea nemtiasca, adeca nimica, ii respunse scurt: „Veissnicht“ si se duse mai departe.

Acest'a fu un cuvent nemtiesc care se talmacesce pe romanesce „nu sciu.“

Inse bunul strain credea ca e numele omului despre care intrebases densul.

„Trebuie se fie un om fórte avut, acest

Ernest se ridica confus si neliniscit Se apropia de feréstra si incepu a bate cu degatele in giumurile ei, apoi incepu a se juca cu copiii Veronice dar' nu i trecu indispositiunea si nelinisciea!

— La o petrecere sum invitat unde se póte ca voiu intelni pre dómn'a Porsberg si pre fica sa. Este permis se scie ea ca cu Ella mam intelnit deja la tine? dise el, luand'u si palaria.

— Mai bine a fi déca vei tacé. Decand esci aieca, nici eu nu mai am lipsa de bunavointia ei. — si numai la espre'sa dorintia a ei. pot se fiu eu care aceea ce i-am fost!

Ernest trase palaria pe ochi. Cateva minute mai stete pe loc cugetanduse se vorbésca óre, seu mai bine se taca, apoi intinse sororei sale man'a si pleca.

— In de séra voi veni dupa tine. Vom esi la preumblare! dise el serutand copiii.

— Numai de nu ar fi si ea vitia de Porsberg! murmura Veronica cantandusi de lucru.

(va urma.)

Poesii religiose-morale.

Cantare jalnica catra prea santa de domne dieu nascátore.

Stá maic'a n' jale plangand
Langa cruce lacramand,
Cand fiul se restigneá. —
Sufletul ei superat
Si eu dorere-ntristat

Il cuprinse sabi'a!

Veissnicht“ dise in sine si merse si el mai departe.

Din o strada in alta, in urma ajunse la o bolta fórte frumósa. Aieca vediu fórte multe scumpeturi cari stateau puse una langa alta, in ferestrele si usile mari de iaga. La inceput nu scia cum va petrunde cu ochii sei tóte aceste lucruri demne de admirat. De aceia clipi cat clipi din ochi, pana in urma uitanduse multa vreme asia, si fiind iara 'si curios, intreba pe un om, care scoatea pe usia si ducea o lada in spate:

„Ca cum se chiama omul acel fericit carele numesce a le sale aceste neguetiuri scumpe?”

„Veissnicht“ fu respunsul.

Atunci cugeta meseriasiuul nostru in sine si dise: ho, ho! acést'a nu e minune déca are densul atatea avutii, asia usior 'si póte redica astfel de casi si tot astfel 'si póte pune in vase aurite tulipani inaintea ferestrilor.

De aieca merse densul 'napoi trist si superat, gandind ca ce calic e dinsul, intr'atatia ómeni avuti cati sunt pe lume. Si mergand asia cugeta: — déca asi capata si eu odata atata avere cata are acest Veissnicht, atunci asi fi fórte fericit. — Intre aceste ajunse la un coltiu de strada si diari acolo un conduct funebral fórte pompos. Patru cai inveliti in negru, trageau carul fórte mereu, pasind posomoriti si tristi, ca si cand sciau ca due pre-un mort, la repausul vecinic. Un sir lung de neámuri, amici si cunoscuti ai defunctului urmau dupa car, toti imbracati in haine negre, tacuti si lacrimand di'n ochi. Acuma cuprinse pre strainul nostru un simtiu dureros, care

O trista si necajita
Tu acea blagoslovita
Maic'a unuia nascut —
Care plangea si jelea
Si tremur'a cand vedea

Patim'a celui nascut.

Ce om ar fi netanguind
Pre maic'a lui Isus vedind
Intr'atata chinuind!?
Cine ar poté fi nejelind
Pe maic'a lui Christos privind

Cu fiul seu patimind!

Pentru al omului pecat
Vadiu-l pre el in chin bagat
Trupul lui de chin stricat
Pre al seu prea dulce baecat
Vediu-l morind nemangaiat

Cand El sufletul si-a da t

Maica, isvor de iubire
Fa me se simt chinuire
Si se plang si eu cu tine!
Fa se ardia sufletul meu
Iubind pe Christos domnedieu

Ca se-i placa- lui de mine!

Maica, te milostivesce
Ran'a lui Christos sadesce
Tare in anim'a mea. —
A fiului Teu ranit
Cel pentru mine chinuit

Chinal lui fa-l partea mea!

nu incunjura nici pre un om bun, la vederea acestor scene miscat6re. El remase cu palari'a in mana stand, pana ce trecura toti. Acuma se lipi si el de omul cel mai din urma al conductului, care in tacere calcula, — ca cat p6te dobandi in panur'a lui, daca redica maj'a la 10 fl. — ii atinse apoi mereu mantau'a, si ruganduse de ertare ii zise: „Acest om, pre care 'l petreceti la morment a fost abunasema un amic bun al vostru fiind ca mergeti asia de tristi?”

— „Veissnicht“ fu iara-si respunsul scurt.

La audiul acestui cuvent, bunului nostru strain i picara doua lacrimi din ochi, si i se usiura inima. „Sermane „Veissnicht“ — striga el — ce ai tu acuma din t6ta averea ta? ce voi capata eu din seraci'a mea cand voi muri? Un vestment de m6rte, si un sicriu de lemn, si dintre florile cele frumo6se, un rosmarin pre peptul rece.

Cu aceste cugete urmari el conductul — ca si cand s'ar tienea de acela pana la morment, unde vediu pre Domnul „Veissnicht“ pus la locul de repaus; si asculta discursul funebreal al preotului nemtiese din care inse nu pricepu nici un cuvent, -- si totusi fu emotionat mai mult de cat de mii preoti romani pre carii nici odata nu ia ascultat, pana acuma.

In fine esi din Viena si pleca inde-rept numai decat la cas'a lui parinteasca, unde pricepeau limb'a lui, si unde manca cu pofta

buna o bucata de c6siu tienenduse mai avut de cat ori si cine. Ear cand 'si mai aducea aminte si se super6 ca el e s6rac, atunci cugeta numai la dnul „Veissnicht“ din Viena, la cas'a lui cea mare si frumo6sa, la pravalia lui cea avuta si la mormentul lui cel angust, si-i trecea t6ta poft'a de a fi avut si — apr6pe de mormant.

A.

Noutati.

Vorbe inmorale. Din Calacea ni se serie, ca locuitoriul de acolo, economul Chenta Calacean, cantor bisericesc si membru in comitetul parochial cu ocasiunea inmormantarei mantuitoriului nostru J. Cristos (in septaman'a mare) s'ar fi exprimat intr'un mod necuviincios despre mantuitoriul lunei. In urmarea unei aretari, scaunul protopresviteral cercetand caus'a au aflat pre Chenta Calacean de vinovat, si in siedint'a din 7 Juniu v. a. c. l'a suspins din comitet, si l'a oprit de a mai canta in' strana pana la indreptare. Avis celor cam cu limba prea lunga si gura desfranata!

Ridiculos, ba siod de tot e cate odata zelul corespondentilor dela diuarele n6stre, dovedit intru adunarea si respandirea in lume a noutatilor bizare Asia d. e. un domn din Biserica-alba inpartasiesce in Gazeta Transilvaniei scirea sensationala, ca toti telegrafistii din Timisi6ra, romani de nascere, au fost transferati la Budapesta, si numai unul a ramas pe loc dupa ce acesta 'si daduse parol'a de on6re ca va abdice din directiunea institutului nou roman de credit si economii „Timisiana“. Am publicat in unul din numerii trecuti cu numele pre acei dni telegrafisti romani carii au fost transferati, — ear spre orientarea zelosului corespondent din Bis.-alba in-

siram cu numele de astadata si pre cei ramasi in loc. Nu a fost transferat: Dl Petru Oprisiu secretariu, Pascu Milu, N. Michaiu, Constantin Argane, Nicol. Bentia, L. Mantia, Andreeviciu, Toma Belu, Eftimiu Cioban si Dn'a Andreeviciu. Inregistram spre orientarea publicului si aceea, ca transferarea efectuita nu s'a intemplat de fel din motive politice, ci din motivul acela, ca inputianduse lucru la statiunea din Timisi6ra prin punerea liniei telegrafice din Romania in legatura directa cu Budapesta, si prin urmare inmultinduse lucrul in Budapesta, trebuia personalul de prisos in Timisi6ra, dus acolo unde este de lucru. Ca partea mai mare dintre cei transferati sunt romani, — aflam de prea natural, caci avend de lucru cu Romania numai romanii cunose pe deplin limb'a terei aceleia — de alta parte eara romanii sunt recunoscuti de cei mai dibaci si diligenti telegrafisti, si asia in centru, in capital'a terei, nu vor duce si nici nu se cuvine a duce — decat fruntea diregatorilor!

† **Necrolog.** Stefan Perlits notariu cercual al comunelor Vucova si Blajova, a reposat sambata la 11 Juliu n. a. c. lovit de apoplezia. Fiei tierin'a usi6ra!

Inmormantarea lui Victor Hugo. a costat nici mai mult nici mai putien decat 101,500 franci, adeca cam 40.000 firoini in banii nostri. De si reposatul poet a lasat avere frumo6sica, inmormantarea i sa facut pe spelele terei, pre care guvernul le calculase la 20.000 franci intru inceput — dar acele ureanduse la sum'a amintita, stapanirea din Francia a cerut dilele trecute dela dieta, incuviintiarea intregi sume cheltuite. Se intielege ca s'a incuviintiat fara nici o contradicere.

Fa-me cu tine-a tangu
De cel restignit mila ami fi
Pana ce voiu se traesc,
Langa crucea lui a fire,
Fie a mea insotire
In plans bucuos voesc!

A feci6relor feci6ra
Nu-mi fi Tu mai mult amara
Ca se plang si eu cu tine,
Se port a lui Christos m6rte
Si a patimei lui s6rte
De rane-le-i gandind bine!

Fa ca si eu se patimesc
De cruce se nu me-lipsesc
Si de scump sangele lui
Aprins fierbinte si-nfocat
Prin tine se fiu operat
In diua judetiului!

Fa cu crucea se me pazesc
Cu m6rtea lui se me 'ntaresc
Si cu a lui daruire
Candu-mi va muri trupul
Se capete sufletul
A repaosului marire!!

Dintr'un manuscris vechiu aflat la Strimbul. — Cu prea pucina variatiune se afla in „Arhivul domnului Cipariu“ pag. 764-765. (J. P. R.)

Vers de pocaintia.

Vine 'mi f6rte o dorintia
Si din suflet umilintia,
Si gandul se me pocaesc,
De reu se me parasesc,
Si mai nainte de m6rte
Se-mi plang pecatele t6te,
Si pana-s viu si senatos

Se fac voi'a lui Christos.
Eara trupul meu me trage
Se fac cele ce lui place,
Si ac6sta me dovedesce (?)
De bunatati me smintesce;
D6ute firi ce sunt in mine
Au resboiu mare 'ntre sine.
Si me muncese ne-necetat
Fiecare cu al seu sfat
Ca firea mea cea trup6sca
Iubesce vi6tia lum6sca,
Si-mi-dice se fac poftele t6te
Ca este si cias de m6rte;
Ear firea cea suflet6sca
Uresce vi6tia lum6sca,
Si-mi dice se ur6sc poftele t6te,
Si lumea cea nsielat6re, t6te!
Ca t6te sunt desiertaciune
Cate sunt aici pre lume
Si me 'ndemna spre gatire
De ciasul cel de iesire
Ear Tu domnedieu sfinte
Cauta din ceru i6 aminte,
Trimite-mi dor si-ajutoriu
Si cuget biruitoriu
Se nu reman dojenit (?)
De pecate biruit!

[Dintr'un vechiu manuscris aflat la Strimbul, langa Lapusiu.]

Versul nuntiei.

Fare de 'nceput, fara de sfirsit — Caana Galileei,
Fost'a domnedieu cuvent, — Cana Galileei.
La nunt'a ce s'a 'ntemplat
Fost'a si Isus chemat,
Si Isus si maic'a sa
Fiind gata si m6s'a!
Ca vrend nunt'a a se face
Precum lui ddien place
Siediend la m6sa si bend

Si beutul ne-ajungand
Nimenea un cuteza
Pre Isus a-l intreba
Fara numai maica sa
Ca aceia cuteza!
Si 'sus a poruncit
Siese vase s'au umplut
Ce erau colo gatite
De curatia togmite
Siese vase togmai rase
Ca se le fie remase;
Si au dis se le umpla pana sus
C6 se le fie d' ajuns —
Si-a dat mai intaiu la nun
Se guste vinul dei-bun;
Er nunul dac'a gustat
F6rte tare s'a mirat
Si cu glas mare a strigat:
Dar ac6sta beutur'a
De unde este asia buna?
Cand se face m6sa mare
Se b6 vin de cel mai tare!
Er d6ca ei se veselese
Si de cel mai slab primese!
Si de ac6st'a nime nu scia,
Fara numai slugile
Cari umpluse vasele.
Slugile siediend la m6sa
Aspra frica ii luase
Ac6sta minune mare
Este-un lucru de mirare
Care s'a facut la m6sa
La Simon Zilot in casa
Ap'a s'a facut in vin.
Si le a fos! voia deplin! . .

(din Stambul.)

J. Pop Reteg.nul.

Resignare. Notariul cercual din Clopodia cu numele Bela Csapó a demisionat din post. Notariatul devenit vacant se va indeplini prin alegere legala in 25 Julu n. a. e. Avis competentilor romani!

Rumpere de nori. Din Chechesiu se raporteza ca in dilele trecute s'au facut mari daune in hotarul comunei aceleea, prin o plóe grozava. In urmarea unei rumperi de nori plóu'a curgea asia de repede incat a curatit de pe holde toti snopii de grau; ba curentul ei teribil ar fi manat cu sine si oi si porci!

Omor. Din Partia ni se scrie ca in nóptea de duminéca spre luni (12 Julu n.) s'a omorit pe camp un econom cu numele Dimitrie Fratoi. Omorul s'a intemplat cu ajutoriul unui topor, si se presupune ca din motive de — dragoste. Gendarméria urmaresce faptuitoriul, dar pana la moment nu i-a dat de urma.

Mintiesce ca din carte. Un jurnal din Francia povesteste urmatórea istorióra destul de sjóda. Un ostasiu care servea in armata lui Petru cel mare, nainte cu 150 ani, a inghietiat pe drum, chiar in momentul cand a scos din gura cuvintele: e grozav de La anul 1860 gasit fiind cadavrul repostatului soldat intreg, filosofii carii dederá de el, l'ridicara in picioare si soldatul nostru si stirsi dicerea inceputa nainte cu 150 de ani, dicand destul de respicat: friga stadi! Apoi mai dica cineva ca jurnalisti nu sunt ómeni geniali! . . .

Ce scie mam'a! Doua fetitie se certau intre sine, si merul de cearta era dibacia mamelor lor. — Mam'a mea scie dice pe clavier, ce a ta nu scie! dise una. — E drept, dar mam'a mea scie se' si scóta dintii din gura si eara se si-i tomesca la loc ce eara a ta nu scie, — raspunse cea alta. O! naivitate copilarésca!

Bibliografia.

Din „Trandafiri si viorele“, poesii populare culesse si arangeate de Joan Pop Reteganul invetiatoriu, si edate in brosiuri lunarie de cate trei cóle, au aparat si brosiur'a a 2 cu contienut tot astfel de bogat ca si brosiur'a prima. Intrég'a

colectiune care o va edá distinsul nostru colaborator va contiené 5—7 brosiuri, si se vinde cu cate 25 cr. brosiur'a, seau colectiunea intreaga cu 1 fl 20 cr. platiti nainte. Se póte procura de adreptul dela dlul Pop in Sancel p. u. Balazsfalva séu dela cancelaria Negrutiu in Gherla (Szamosujvár). Recomendam intreprinderea Dlui Pop onoratului public roman, precum recomandam carturarilor nostri dela sate si urmatórea rogare a dlui editor, pre care o aflam pe invelitoarea brosiurei amintite:

Carturarii dela sate sunt rogati a concurge cu material pentru inbogatirea acestei colectiuni, si respective pentru arangearea unei nóne colectiuni de poesii populare, ce va urma a se publica indata ce aceasta de fatia va fi aparat intreaga. Manuscriptele se se tramita la adresa Joan Pop Reteganul invetiatoriu in Sancel p. u. Balazsfalva.

Resultatele filosofiei seau cunoscintiele cele mai de frunte despre natura spirituala a omului, despre relatiunile si scopul lui. espuse in mod popular de profesorul Dr Josif Frapporti si prelucrata in lucrare libera de Joan Papiu preot de dieces'a Gherlei, spiritual la institutul corect. ung. reg. provinc. asesor cons. si v. protopop onorariu. Tiparit in Gherla 1885 cu literile tipografiei diecesane Pretiul 60 cr. Acesta este titlul unui op nou aparat de curand. Carticica domnului Papiu (160 pag.) umple o lacuna cat de bine simtita in literatura nóstra. tractand in mod destul de limpede si intr'un stil usior tem'a cea mai inportanta, ce numai póte interesa pre om adeva „despre om si natura omului“ Suntem ómeni curiosi noi cei din dilele progresului Ne place a ne duce pe cararea spinósa a sciintielor departe departe, scrutand si combinand, si uitam cu totul de noi insine. — macar ca in vechimea cea mai carunta s'a croit maxim'a: ca nainte de tóte „cunóscete pretine insuti“ Cine si va procura carticica dlui Papiu il asigurar, ca va avea la mana o lectura placuta si interesanta! Frumosul articlu din numerul acest' al fói nóstre, „despre escelentia si gradurile vertutei“ este luat din opul dlui Papiu.

Manual de stilistica. pentru scótele medie si institutetele preparandiale de Ioan F. Negrutiu profesoriu. Cu aprobarea comisiunei scolastice archidiecesane. Acesta e titlul unui nou manual scolastic de 15 1/2 cóle aparat de curand in Blasiu. Tragem asupra-i atentiunea publicului cetitriu si-l recomandam mai ales invetiatorilor si carturarilor dela sate cari vor poté intrebuintia cu mult folos mai ales partea practica despre epistóle, contracte si alte acte publice si private a acestuioiop— Pretiul unui esemplariu brosiurat e 1 fl. 10 cr. si se póte procurá dela auctorul in Blasiu

Din cauza de morb, necesitat fiind redactorul acestei foi a absentia cateva septemani de acasa, aducem la cunoscintia, ca fói'a va aparé in decursul acestor septamani tot in a dóu'a duminéca. Cerem scusa'a onoratiilor nostri abon. pentru acést'a scadere, promitiend tot odata, ca vom repará perderea dupa reintórcere, prin adaugerea de suplimente la cateva numere. Redactiunea.

Preturile bucatelor

in Timisióra, dupa cate o maja metrica

In 17 Julu n. 1885

Graul, 73 de chilogram.	— fl. — cr. — — fl. — cr.
„ 74 „ „	6 „ 70 „ — 6 „ 80 „
„ 75 „ „	7 „ — „ — 7 „ 10 „
„ 76 „ „	7 „ 20 „ — 7 „ 40 „
„ 77 „ „	— „ — „ — — „ — „
Secara	5 „ 50 „ — 6 „ — „
Orzul	5 „ 20 „ — 5 „ 70 „
Ovesul	5 „ 20 „ — 5 „ 50 „
Cucuruzul	5 „ 30 „ — 5 „ 40 „
Rapitia o maja metrica	10 „ 10 „ — 10 „ 20 „

Proprietariu, editor si redactor respondiabil:

Teodor V. Pacatian.

TIPOGRAFIA

lui
Emil Hössler.

Timisióra, cetate, strad'a Zápolya, cas'a Mocsonyi

provediuta cu o cantitate mare de litere de tot soiul si cu masini de cea mai noua constructiune
póte produce in timp scurt, in mod elegant, si cu un pretiu de tot eftin ori ce tiparituri,
cum sunt:

journale, brosiure, opuri, protocóle pentru comercianti etc.

Deposit mare de papir si cuverte.

Se capata la moment protocóle in ori ce forma si marime, precum si tiparituri
comunale, bisericesci, advocatiale judecatoresci etc.

Materie pentru haine

din lana trainica

socotind pentru un barbat de statura mijlocia.

e destul 3.10 metre la un rend de haine	}	4 fl. 96 cr.	din lana de oaie;
		8 „ — „	din lana mai buna de oaie;
		10 „ — „	din lana fina de oaie;
		12 „ 40 „	din lana de tot fina de oaie.

Plaiduri de caletoria darabul fl. 4. 5. 8 pana la 12. Haine foarte fine, pantaloni, paltoane de portat si pentru ploaie, din stofe diferite, Tüffl, Lode, Comis, Cammgarn, Cheviots, Tricots carpe pentru dam e, Peruviens, Dosking se afla la

Joh. Stikarofsky,

deposit de fabrica in Brünn.

intemeiat

— la 1866. —

Modele franco.

Pentru croitori cartile de modele nefrancate.

Trimiteri cu rambursa preste 10 fl. gratuit.

Am un deposit de stofa in valoare permanenta preste fl. 150,000.

Este lucru natural ca reman bucati de cate 1 pana la 5 metri ca rest din vinderea lor, de aceea asemenea remasitie trebuie se le vend in pretiu de tot moderat.

Fie-care om cu mintea intreaga va vedea, ca asemenea remasitie nu se pot trimite ca modele, caci fiind a se trimite aceste in sute de locuri, remasitele n'ar ajunge, este deci inselatoria a dice, ca firmele cu stofe trimit modele din resturi, caci modelele sunt din stofe. ear nu din remasitie.

De aci se poate esplica pentru ce se fac asemenea scornituri.

Remasitiile cari nu convin se reprimesc in schimb sau se rescumpera cu bani.

Corespontentie se primesc in limbele: germana, ungureasca, bohema, polona, taliana si francesa.